YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)
26 päivänä lokakuuta 1995 *

Asiassa C-51/94,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellinen neuvonantaja Hendrik van Lier ja oikeudellisen yksikön virkamies Angela Bardenhewer, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Saksan liittotasavalta, asiamiehinään liittovaltion talousministeriön Ministerialrat Ernst Röder ja saman ministeriön Regierungsrat Bernd Kloke,

vastaajana,

jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Saksan liittotasavalta on jättänyt täyttämättä EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artikloiden sekä kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/112/ETY (EYVL 1979

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

L 33, s. 1) 5, 6 ja 16 artiklan mukaan sille kuuluvat velvollisuudet, koska se on vaatinut, että kun Saksassa markkinoidaan saksalaisen valmistusohjeen määräyksistä poikkeavan ainesosan sisältäviä elintarvikkeita, niiden myyntinimitystä täydennetään kyseisen aineen käyttämistä koskevalla maininnalla, vaikka aine on jo mainittu ainesosaluettelossa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja D. A. O. Edward, tuomarit J. C. Moitinho de Almeida (esittelevä tuomari), C. Gulmann, P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.5.1995 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 4.2.1994 jättämällään kannekirjelmällä nostanut EY:n perustamissopimuksen 169 artiklan mukaisesti kanteen, jossa yhteisöjen tuomioistuinta vaaditaan toteamaan, että Saksan liittotasavalta on jättänyt täyttämättä EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artikloiden sekä kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön

lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/112/ETY (EYVL 1979 L 33, s. 1, jäljempänä direktiivi) 5, 6 ja 16 artiklan mukaan sille kuuluvat velvollisuudet, koska se on vaatinut, että kun Saksassa markkinoidaan saksalaisen valmistusohjeen määräyksistä poikkeavan ainesosan sisältäviä elintarvikkeita, niiden myyntinimitystä täydennetään kyseisen aineen käyttämistä koskevalla maininnalla, vaikka aine on jo mainittu ainesosaluettelossa.

Saksan lainsäädäntö

2 Lebensmittel- und Bedarfsgegenständegesetzin (elintarvikkeista ja kulutustavaroista 15.8.1974 annettu Saksan laki, jäljempänä LMBG) 17 pykälässä säädetään seuraavaa:

"1) Kiellettyä on

...

2. myydä ilman riittävän täsmällisiä merkintöjä

a) ...

b) sellaisia elintarvikkeita, jotka eivät ole ominaisuuksiltaan tavanomaisia sen vuoksi, että niiden arvo, erityisesti ravinto- tai hyötyarvo, ja käyttökelpoisuus ovat huomattavasti alhaisemmat kuin tavallisesti tai

c) sellaisia elintarvikkeita, joiden ulkonäön vuoksi ostaja saattaa uskoa niiden olevan ominaisuuksiltaan parempia, kuin mitä ne ovat todellisuudessa;

...

5. myydä elintarvikkeita käyttäen harhaanjohtavaa myyntinimitystä, mainintaa tai ulkoasua ... Harhaanjohtamisena pidetään erityisesti sitä, että

...

b) käytetään ostajaa mahdollisesti erehdyttävää sellaista myyntinimitystä, mainintaa, ulkoasua, kuvailua tai muuta ilmaisua, joka koskee elintarvikkeiden alkuperää, määrää, painoa, valmistus- tai pakkauspäivää, säilyvyyttä tai muita laadun arvioimiseksi olennaisia seikkoja ..."

3 Saman lain 47 pykälän 1 momentissa säädetään, että

"sellaisia tässä laissa tarkoitettuja tuotteita, jotka eivät ole Saksan liittotasavallassa voimassa olevien elintarvikkeita koskevien säännösten mukaisia, ei voida tuoda tämän lain soveltamisalaan kuuluville alueille ..."

4 Elintarvikkeita koskevien säännösten muuttamisesta 18.12.1992 annetulla lailla lisättiin LMBG:iin uusi 47 a pykälä, jota sovelletaan muista jäsenvaltioista tuleviin tuotteisiin ja joka on ollut voimassa 1.1.1993 alkaen. Säännös kuuluu seuraavasti:

"1) Tämän lain 47 pykälän 1 momentin ensimmäisen virkkeen säännöksistä poiketen sellaisia tässä laissa tarkoitettuja tuotteita, jotka on laillisesti valmistettu ja saatettu markkinoille jossakin toisessa Euroopan yhteisön jäsenvaltiossa tai jotka ovat peräisin kolmannesta maasta ja laillisesti saatettu markkinoille jossakin Euroopan yhteisön jäsenvaltiossa, voidaan tuoda maahan ja saattaa täällä markkinoille, vaikka ne eivät olisikaan Saksan liittotasavallassa voimassa olevien elintarvikkeita koskevien säännösten mukaisia.

...

4) Jos elintarvike poikkeaa tämän lain tai tämän lain nojalla annettujen asetusten säännöksistä, tästä on ilmoitettava asianmukaisesti siinä laajuudessa, kuin kuluttajansuojan kannalta on tarpeen."

Tosiseikat

5 Esillä olevassa asiassa kysymyksessä olevat elintarvikkeet ovat toisaalta hollandaise- ja béarnaise-kastikkeet ja toisaalta tietyt lisäainetta E 160 F sisältävät keksit ja leivonnaiset.

6 Kun komissio aloitti oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn, Saksan viranomaiset kielsivät LMBG:in 17 pykälän 1 momentin 5 kohtaan vedoten kasvisrasvoista valmistettujen hollandaise- ja béarnaise-kastikkeiden markkinoinnin sillä perusteella,

että kuluttajat saattaisivat uskoa kyseisten tuotteiden valmistukseen käytetyn munia ja voita Saksassa perinteisesti noudatetun valmistusohjeen mukaisesti.

7 Oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn aikana näiden tuotteiden markkinointi sallittiin sillä edellytyksellä, että pakkausmerkinnöissä oli tuotteiden sisältämiä kasvisrasvoja koskeva lisämaininta.

8 Lisäainetta E 160 F — joka värjää tuotetta huomattavasti — sisältävien keksien ja leivonnaisten osalta Saksan viranomaiset vaativat myös LMBG:in 17 pykälän 1 momentin 2 kohdan b ja c alakohtaan vedoten lisämaininnan tekemistä pakkausmerkintöihin, jotta kuluttaja ei uskoisi tuotteen sisältävän munia tai enemmän munia, kuin mitä se sisältää todellisuudessa.

9 Esillä oleva vaatimus koskee näissä kahdessa tapauksessa sekä Saksassa valmistettuja tuotteita että muista jäsenvaltioista maahantuotuja tuotteita. Kyseisestä lainsäädännöstä ei ole ilmoitettu komissiolle eikä muille jäsenvaltioille.

10 Komissio katsoi lisäaineesta E 160 F 6.8.1992 antamassaan perustellussa lausunnossa, että Saksan liittotasavalta on rikkonut perustamissopimuksen 30 artiklaa sekä direktiivin 6 ja 16 artiklaa. Lisäksi hollandaise- ja béarnaise-kastikkeista 14.1.1993 antamassaan perustellussa lausunnossa komissio katsoi, että Saksan liittotasavalta on rikkonut perustamissopimuksen 30 artiklaa ja sitä seuraavia artikloita sekä direktiivin 5 artiklaa vaatimalla näiden lisämainintojen tekemistä.

11 Direktiivin 5 artiklan 1 kohdan mukaan myyntinimitys, jota on käytettävä, on "laissa, asetuksessa tai hallinnollisessa määräyksessä säädetty nimitys, tai jollei sellaista nimitystä ole, käyttöön vakiintunut nimitys siinä jäsenvaltiossa, jossa tuote myydään kuluttajalle, tai elintarvikkeen ja tarvittaessa sen käytön kuvaus, joka on riittävän täsmällinen ilmaisemaan ostajalle elintarvikkeen todellisen laadun ja mahdollistaa sen erottamisen tuotteista, joihin se voitaisiin sekoittaa".

12 Direktiivin 6 artiklassa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa ainesosat tuotteiden merkinnöissä. Tämän artiklan 6 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan, jos yhteisön säännöksiä ei ole, "... kansallisissa säännöksissä voidaan säätää, että tietyn elintarvikkeen myyntinimityksen yhteydessä on mainittava ainesosa tai tietyt ainesosat". Saman kohdan toisen alakohdan mukaan mahdollisiin kansallisiin säännöksiin sovelletaan 16 artiklassa säädettyä menettelyä.

13 Direktiivin 16 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä artiklassa säädettyä menettelyä noudatetaan silloin, kun niin erikseen säädetään:

1) jos jäsenvaltio pitää voimassa kansalliset säännöksensä, sen on ilmoitettava tästä komissiolle ja muille jäsenvaltioille kahden vuoden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta.

2) jos jäsenvaltio katsoo tarpeelliseksi säätää uutta lainsäädäntöä, sen on ilmoitettava suunnitelluista toimenpiteistä komissiolle ja muille jäsenvaltioille sekä perusteltava ne. Komissio kuulee pysyvässä elintarvikekomiteassa muita jäsenvaltioita, jos se katsoo, että siitä on hyötyä, tai jos jokin jäsenvaltio sitä pyytää.

Jäsenvaltio ei saa toteuttaa suunniteltuja toimenpiteitä ennen kuin kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun asia annettiin tiedoksi komissiolle ja muille jäsenvaltioille, jos komission lausunto ei ole kielteinen.

Viimeksi mainitussa tapauksessa ennen edellä mainitun määräajan päättymistä komissio aloittaa 17 artiklassa säädetyn menettelyn sen määrittämiseksi, voidaanko suunnitellut toimenpiteet, tarvittaessa tarkoituksenmukaisella tavalla muutettuina, panna täytäntöön."

Direktiivin 6 ja 16 artiklan rikkominen

14 Komissio väittää Saksan liittotasavallan vaatineen direktiivin 16 artiklassa tarkoitettua ilmoittamismenettelyä noudattamatta, että myyntinimitykseen liitetään tietyissä tapauksissa lisämaininta. Saksan liittotasavalta ei ole näin ollen komission mukaan noudattanut direktiivin 6 ja 16 artiklan säännöksiä.

15 Saksan liittotasavalta sitä vastoin katsoo noudattaneensa kaikkia näitä säännöksiä. Direktiivissä tarkoitettua ilmoittamismenettelyä on sen mukaan sovellettava ainoastaan sellaisiin kansallisiin säännöksiin, joissa säädetään, että "tietyn

elintarvikkeen" myyntinimityksen yhteydessä on mainittava ainesosa tai tietyt ainesosat. LMBG:in 17 pykälässä ja 47 a pykälän 4 momentissa ei Saksan liittotasavallan mukaan säädetä tällaisesta velvollisuudesta, koska mainituissa lainkohdissa vahvistetaan direktiivin 2 artiklan tavoin kuluttajansuojaa koskeva yleinen sääntö, jonka soveltamisala ei rajoitu "tiettyihin elintarvikkeisiin". Mitä taas tulee viranomaisten yksittäistapauksissa toteuttamiin täytäntöönpanotoimiin, jotka koskevat näitä säännöksiä, kysymyksessä ei ole Saksan liittotasavallan mukaan direktiivissä tarkoitetut "säännökset".

16 On syytä korostaa tältä osin, että ainoastaan lisäaineesta E 160 F 6.8.1992 annetussa perustellussa lausunnossa todetaan, että direktiivin 6 ja 16 artiklaa on rikottu. Lisäksi tämän perustellun lausunnon 12 kohdassa viitataan "saksalaiseen säännökseen", mitä on tulkittava siten, että kysymyksessä on LMBG:in 17 pykälä, joka on ainoa aikaisemmin mainittu saksalainen säännös.

17 Direktiivin 6 artiklan 6 kohdasta ilmenee kuitenkin selvästi, että tässä säännöksessä tarkoitettujen yhteisön ja kansallisten säännösten on koskettava "tiettyjä elintarvikkeita" ja "ainesosaa tai tiettyjä ainesosia". Mainitussa säännöksessä ei siis viitata LMBG:in 17 ja 47 a pykälän säännösten kaltaisiin yleisiin säännöksiin, vaikka käytännössä sen vuoksi, että toimivaltaiset viranomaiset soveltavat näitä säännöksiä, voidaankin vaatia, että tuotteiden pakkausmerkintöihin liitetään myyntinimityksen yhteyteen sellaisia lisämainintoja, joissa ilmoitetaan tuotteen valmistuksessa käytetyn tiettyä ainesosaa tai tiettyjä ainesosia.

18 Edellä esitetyn perusteella on syytä hylätä väite, jonka mukaan direktiivin 6 ja 16 artiklaa on rikottu.

Perustamissopimuksen 30 artiklan ja direktiivin 5 artiklan rikkominen

19 Komissio katsoo, että velvollisuus liittää esillä olevien tuotteiden myyntinimitykseen maininta siitä, että niiden koostumus ei vastaa kotimaista valmistusohjetta, on

direktiivin 5 artiklan ja EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artikloiden vastainen.

20 Komissio korostaa 30 artiklan osalta, että maahantuodusta tuotteesta ei saada Saksan lainsäädännön perusteella käyttää siinä jäsenvaltiossa, jossa se on valmistettu, sallittua myyntinimitystä, vaan siitä on käytettävä toisenlaista myyntinimitystä, jonka kuluttaja tuntee huonommin ja jota kuluttaja arvostaa vähemmän; tuotteen markkinointi voi siten vaikeutua Saksassa ja Saksan lainsäädännössä rajoitetaan näin ollen ainakin välillisesti jäsenvaltioiden välistä kauppaa.

21 Komission mukaan tällainen rajoitus ei kuitenkaan ole tarpeen yhteisön oikeuden mukaan hyväksyttävän tavoitteen saavuttamiseksi eikä erityisesti kuluttajansuojan turvaamiseksi, johon vastaaja on vedonnut.

22 Saksan hallitus katsoo sitä vastoin, että kysymyksessä olevat vaatimukset epäilemättä rajoittavat tavaroiden vapaata liikkuvuutta mutta että nämä rajoitukset ovat perusteltuja sen vuoksi, että toisaalta kuluttajaa on suojeltava ja että toisaalta on estettävä sopimaton menettely liiketoiminnassa.

23 Ensimmäisen tavoitteen osalta Saksan hallitus väittää, että ostaessaan elintarvikkeita ostaja ei yleensä tutki tuotetta huolellisesti, koska hän tekee valintansa viitteellisten seikkojen perusteella, kuten esimerkiksi myyntinimityksen ja siihen liitettyjen lisätietojen perusteella.

24 Jos näin ollen hollandaise- ja béarnaise-kastikkeiden osalta ei vaadittaisi riidanalaista mainintaa, kuluttaja saattaisi ostaa näitä tuotteita uskoen, että ne on valmistettu saksalaisen valmistusohjeen mukaisesti eli munista ja voista, vaikka todellisuudessa onkin käytetty kasvisrasvoja.

25 Sama koskee lisä- tai väriaineen E 160 F käyttämistä kekseissä ja leivonnaisissa. Tässä tapauksessa Saksan hallituksen mukaan on välttämätöntä tehdä lisämaininta myyntinimitykseen, sillä lopputuotteen kirkkaan keltainen väri on kuluttajaa erehdyttävä, koska se antaa aiheen uskoa, että tuotteeseen sisältyy suuri määrä munankeltuaista.

26 Saksan liittotasavalta lisää, että yhteisön lainsäätäjä itse on velvoittanut tiettyjen tuotteiden osalta tekemään myyntinimitykseen lisämainintoja ja että, toisin kuin komissio katsoo, Saksan oikeudessa tältä osin asetetut erityisvaatimukset eivät johda kyseisten tuotteiden arvostuksen alenemiseen. Vaatimusten tarkoituksena on Saksan liittotasavallan mukaan ainoastaan kiinnittää saksalaisten kuluttajien huomio siihen, että tuotteeseen sisältyy sellaisia ainesosia, joita he eivät odota sisältyvän tuotteeseen.

27 Tarpeesta estää sopimaton menettely liiketoiminnassa Saksan hallitus katsoo, että maahantuotujen tuotteiden valmistajat voivat saada sellaisten munia ja voita halvempien ainesosien kuin kasvisrasvojen käyttämisen ansiosta huomattavan kilpailuedun; koska kuluttajat eivät kiinnitä tarpeeksi huomiota eri valmistusmenetelmien väliseen eroon, tällaisen edun saamista ei voida Saksan hallituksen mukaan pitää hyväksyttävänä.

28 Tällainen väite on hylättävä.

29 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut vakiintuneesti, että jos jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ei ole yhdenmukaistettu, perustamissopimuksen 30 artiklan mukaan kiellettyinä vaikutukseltaan vastaavina toimenpiteinä on pidettävä myös sellaisia

rajoituksia tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle, jotka aiheutuvat siitä, että toisista jäsenvaltioista maahantuotujen ja niissä laillisesti valmistettujen ja markkinoille saatettujen tavaroiden on täytettävä tietyn jäsenvaltion lainsäädännössä asetetut edellytykset (jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden nimitystä, muotoa, kokoa, painoa, koostumusta, ulkoasua, merkintöjä tai pakkausta), ja tällaiset toimenpiteet ovat kiellettyjä, vaikka niitä sovelletaan erotuksetta kaikkiin tuotteisiin, jos nämä toimenpiteet eivät ole perusteltuja sellaisen yleistä etua koskevan tavoitteen vuoksi, jolla on etusija tavaroiden vapaaseen liikkuvuuteen nähden (ks. asiat C-267/91 ja C-268/91, Keck ja Mithouard, tuomio 24.11.1993, Kok. 1993, s. I-6097, 15 kohta).

30 Esillä olevassa asiassa kanteen kohteena olevat vaatimukset, joita sovelletaan erotuksetta kotimaisiin tuotteisiin ja maahantuotuihin tuotteisiin, koskevat kyseisten tuotteiden merkintöjä ja pakkausta. Ne ovat siten EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan mukaan kiellettyjä vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä, jollei niitä voida perustella edellä esitetyn oikeuskäytännön mukaisesti.

31 Tältä osin on syytä korostaa, että kun — kuten esillä olevassa asiassa — jäsenvaltioiden lainsäädäntöä ei ole yhdenmukaistettu, perustamissopimuksen 30 artiklan ja sitä seuraavien artikloiden kanssa ovat sopusoinnussa sellaiset kansalliset toimenpiteet, jotka ovat tarpeellisia sen varmistamiseksi, että tuotteista käytetään sellaisia asianmukaisia nimityksiä, jotka eivät johda kuluttajaa harhaan ja joita ei ole katsottava sopimattomaksi menettelyksi liiketoiminnassa (ks. erityisesti asia 216/84, komissio v. Ranska, tuomio 23.2.1988, Kok. 1988, s. 793, 11 kohta).

32 On näin ollen syytä ensin arvioida, ovatko esillä olevat vaatimukset tarpeellisia, kuten vastaajana oleva hallitus on väittänyt, jotta asianmukaisten tietojen antaminen kuluttajille varmistettaisiin.

33 Joissakin tapauksissa voi tosin olla mahdollista, että vaatimus myyntinimityksen täydentämisestä on tarpeen sen estämiseksi, että kuluttaja tulisi harhaanjohdetuksi. Tällainen vaatimus, joka mainitaan myös direktiivin 6 artiklan 6 kohdassa, ei kuitenkaan ole perusteltavissa esillä olevassa asiassa.

34 On itse asiassa katsottava, kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 39 kohdassa, että sellaiset kuluttajat, joiden ostopäätökseen kyseisten tuotteiden koostumus vaikuttaa, lukevat ensin ainesosaluettelon, joka on direktiivin 6 artiklan mukaan pakollinen. Vaikka kuluttajat voivatkin tietyissä tapauksissa tulla harhaanjohdetuiksi, on tällainen vaara vähäinen, eikä sillä voida siten perustella kanteen kohteena olevista vaatimuksista aiheutuvia rajoituksia tavaroiden vapaalle liikkuvuudelle.

35 Tämän jälkeen on arvioitava, voidaanko kanteen kohteena olevia toimenpiteitä perustella tarpeella estää sopimaton menettely liiketoiminnassa, millä myöskin voidaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti perustella tavaroiden vapaan liikkuvuuden rajoituksia (ks. erityisesti asia 182/84, Miro, tuomio 26.11.1985, Kok. 1985, s. 3731).

36 Toisin kuin Saksan hallitus väittää, halvempien ainesosien käyttämisestä tietyille valmistajille aiheutuvaa kilpailuetua ei voida kieltää siitä syystä, että kuluttajat eivät kiinnitä tarpeeksi huomiota eri valmistusmenetelmien väliseen eroon. Kuten edellä on esitetty, tietojen antaminen tuotteen koostumuksesta kiinnostuneelle kuluttajalle varmistetaan riittävästi ainesosaluettelolla, joka on oltava pakkausmerkinnöissä direktiivin 6 artiklan mukaisesti; joka tapauksessa, kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 40 kohdassa, valmistajat voivat vapaasti kiinnittää näiden kuluttajien huomion siihen, että ne ovat käyttäneet perinteisiä ainesosia.

37 Edellä esitetyn mukaisesti kanteen kohteena olevat vaatimukset eivät ole tarpeen kuluttajan suojaamiseksi ja sopimattoman menettelyn liiketoiminnassa estämiseksi, ja ne ovat näin ollen perustamissopimuksen 30 artiklan vastaisia.

38 Edellä mainitun 5 artiklan 1 kohdan osalta komissio katsoo, että ottaen huomioon direktiivin kokonaisuudessaan, tässä säännöksessä ei anneta jäsenvaltioille lupaa vaatia myyntinimityksiin liitettäväksi lisämainintoja, jotka eivät ole tarpeen asianmukaisten tietojen antamiseksi kuluttajille ja jotka estävät näin sellaisten kotimaisten tai maahantuotujen tuotteiden markkinoimisen, jotka — kuten esillä olevat tuotteet — eivät olennaisesti eroa tuotteista, joista käytetään yleisesti yhteisössä samaa nimitystä kuin näistä tuotteista on käytetty.

39 Saksan hallitus puolestaan katsoo, että tässä säännöksessä annetaan kansalliselle lainsäätäjälle lupa ottaa huomioon kyseisen valtion asukkaiden enemmistön käsitys myyntinimityksestä, jotta voitaisiin varmistaa kyseisten tuotteiden luonnetta ja todellista koostumusta koskevien asianmukaisten tietojen antaminen kuluttajille.

40 Tältä osin riittää, että todetaan, että myös perustamissopimuksen 30 artiklasta on johdettavissa direktiivin 5 artiklan 1 kohdassa asetettu vaatimus, jonka mukaan myyntinimityksen täydentämisen on oltava tarpeellinen tietojen antamiseksi kuluttajille, eikä mainittu väite siten ole erillinen.

41 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että Saksan liittotasavalta on jättänyt täyttämättä sille perustamissopimuksen 30 artiklan mukaan kuuluvat velvollisuudet, koska se on vaatinut, että kun Saksassa markkinoidaan kasvisrasvoista valmistettuja béarnaise- ja hollandaise-kastikkeita sekä lisäainetta E 160 F sisältäviä tiettyjä leivonnaisia, niiden myyntinimityksen yhteydessä on kyseisen aineen käyttämistä koskeva lisämaininta, vaikka aine on jo mainittu direktiivin 6 artiklassa tarkoitetussa ainesosaluettelossa.

Oikeudenkäyntikulut

42 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska Saksan liittotasavalta on pääosin hävinnyt asian, Saksan liittotasavalta on syytä velvoittaa korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Saksan liittotasavalta on jättänyt täyttämättä sille EY:n perustamissopimuksen 30 artiklan mukaan kuuluvat velvollisuudet, koska se on vaatinut, että kun Saksassa markkinoidaan kasvisrasvoista valmistettuja béarnaise- ja hollandaise-kastikkeita sekä lisäainetta E 160 F sisältäviä tiettyjä leivonnaisia, niiden myyntinimityksen yhteydessä on kyseisen aineen käyttämistä koskeva lisämaininta, vaikka aine on jo mainittu kuluttajalle myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 18 päivänä joulukuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin 79/112/ETY 6 artiklassa tarkoitetussa ainesosaluettelossa.

2) Kanne hylätään muilta osin.

3) Saksan liittotasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Edward Moitinho de Almeida

Gulmann Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 26 päivänä lokakuuta 1995.

R. Grass D. A. O Edward

kirjaaja viidennen jaoston puheenjohtaja